ÖZÖNNÖVÉNYEK

FÁK, CSERJÉK

Özönnövényeknek nevezzük azokat a nem őshonos fajokat, melyek gyorsan szaporodva, nagy tömegben, nagy területeket képesek meghódítani. Terjedésük a biológiai sokféleséget veszélyeztető tényezők közül az egyik legjelentősebb. Szinte korlátlan térhódításukkal kiszorítják az őshonos fajokat és ezzel az érintett élőhelyek átalakulását, leromlását okozzák. A természetvédelmi kár mellett egészségügyi problémákat is előidézhetnek. Éppen ezért az újabb fajok behurcolását meg kell akadályozni, és a már betelepült fajok visszaszorításáról gondoskodni kell. Mára a természetvédelem kiemelt feladatává vált az ellenük való védekezés.

MIRIGYES BÁLVÁNYFA (*Ailanthus altissima*) — KELET-ÁZSIA

Az egyik legveszélyesebb invázós faj. Térhódítása száraz élőhelyeken drasztikus méreteket öltött, de egyre gyakoribb üde termőhelyeken is. Árnyalásával, allelopátiás hatásával és nagy mennyiségű avarjával az élőhelyeket átalakítja. Sérülésre intenzív sarjadzással reagál, ezért vegyszer nélkül kiirthatatlan. Sikeres irtása a sarjak permetezésével, injektálással és a törzs kenésével oldható meg.

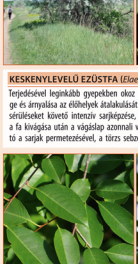

KESKENYLEVELŰ EZÜSTFA (*Elaeagnus angustifolia*) — ÁZSIA

Terjedésével leginkább gyepekben okoz problémát, ahol nitrogénkötő képessége és árnyalása az élőhelyek átalakulását idézi elő. Irtását nehezíti a mechanikai sérüléseket követő intenzív sarjkipuszta, mely ellen a legelterjedtebb módszer a fa kivágása után a vágáslap azonnali vegyszeres kenése. Eredményesen irtható a sarjak permetezésével, a törzs sebzését követő kenéssel és injektálással is.

CSERJÉS GYALOGAKÁC (*Amorpha fruticosa*) — ÉSZAK-AMERIKA

Fényben gazdag ártéri élőhelyeken tömegesen fordul elő. Terjedését elősegítette az ártéri gyepgazdálkodás visszaszorulása, és az ártéri erdők fáulletvényeké alakítása. Irtását nehezíti nagy magprodukciója és sarjadzóképessége. Az ellene való védekezés elsősorban mechanikai módszerekkel történik. A szarvasmarha szívesen legeli zöld hajtásait, de az élőhely szárzúzás után kaszálható is.

ZÖLD JUHAR (*Acer negundo*) — ÉSZAK-AMERIKA

Természetvédelmi problémát leginkább az ártéri élőhelyek jelentős mértékű átalakításával okoz. Nagymennyiségű termést érlel, és tőről is jól sarjad. Irtása mechanikai módszerekkel nehezen kivitelezhető. Leghatékonyabban a sarjak és fiatal egyedek permetezésével, illetve a törzs injektálásával vagy kenésével szorítható vissza. Fiatal egyedei kézzel könnyen kihúzhatók.

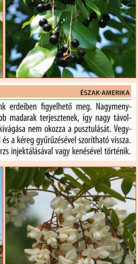

KÉSEI MEGGY (*Prunus serotina*) — ÉSZAK-AMERIKA

Térhódítása elsősorban homokvidékeink erdeiben figyelhető meg. Nagymennyiségű termést érlel, melyet leginkább madarak terjesztenek, így nagy távolságokra is eljut. Tőről jól sarjad, ezért kivágása nem okozza a pusztulását. Vegyszer nélkül a fiatal egyedek kihúzásával és a kéreg gyűrűzésével szorítható vissza. Vegyszeres irtására permetezéssel, a törzs injektálásával vagy kenésével történik.

AMERIKAI KŐRIS (*Fraxinus pennsylvanica*) — ÉSZAK-AMERIKA

Folyóink mentén országszerte általánosan elterjedt, ártéri erdőkben a cserje- és gyepszint átalakulását idézi elő. Rendszeresen és bőségesen termi, terméket a szél és a víz egyaránt hatékonyan terjeszti. Tőről jól sarjad, így kivágása önmagában nem alkalmas a visszaszorítására. Vegyszeres irtása a fásszárúak körében elterjedten alkalmazott permetezéssel és injektálással sikeresen végezhető.

NYUGATI OSTORFA (*Celtis occidentalis*) — ÉSZAK-AMERIKA

Inváziószerű terjedése napjainkban vált egyre nyilvánvalóbbá. Elsősorban homoki erdőkben találkozhatunk vele, ahol gyakran homogénen borítja a cserje- és gyepszintet. Bőségesen terem, termését madarak és kisemlősök egyaránt terjesztik. Tuskóról jól sarjad, ezért mechanikai úton nehezen irtható. Vegyszeresen a sarjak permetezésével, a törzs injektálásával vagy kenésével visszaszorítható.

FEHÉR AKÁC (*Robinia pseudoacacia*) — ÉSZAK-AMERIKA

Intenzív sarjképzése és sokáig csírázóképes magjai miatt igen nehéz visszaszorítani. Termőhelyet, nitrogénkötő képessége által átalakítja, alatta főként gyomok élnek meg. Visszaszorítása vegyszeres kezeléssel (permetezés, kenés, injektálás) a leghatékonyabb, de a kitartóan alkalmazott vegyszermentes módszerek (kivágást követően a sarjak rendszeres leverése vagy legeltetése) is sikeresek.

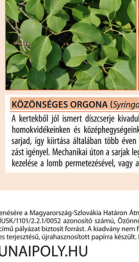

KÖZÖNSÉGES ORGONA (*Syringa vulgaris*) — BALKÁN, ELŐ-ÁZSIA

A kertekből jól ismert diszcserje kivadulva agresszíven terjeszkedik. Problémát homokvidékeinken és középhegységeink száraz élőhelyein okoz. Rendkívül jól sarjad, így kiirtása általában több éven keresztül végzett, rendszeres beavatkozást igényel. Mechanikai úton a sarjak legeltetésével visszaszorítható. Vegyszeres kezelése a lomb permetezésével, vagy a vágáslapok kenésével valósítható meg.

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013

Partnerséget építünk

A kiadvány megjelenésére a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretén belül zajló, HUSK/1101/2.2.1/0052 azonosító számú, Özönnövények elleni egységes védelem homoki és ártéri élőhelyeken című pályázat biztosít fedezetet. A kiadvány nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét. A kiadvány ingyenes terjesztésű, újrahasznosított papírra készült. Fotó: Korda Márton, Vidéki Róbert

WWW.DUNAIPOLY.HU